

Конституція Азербайджанської Республіки

Була підготовлена комісією з розробки проекту нової Конституції Азербайджанської Республіки під головуванням Президента Азербайджанської Республіки Гейдара Алієва та прийнята на всенародному голосуванні (референдумі) 12 листопада 1995 року.

Набула чинності 27 листопада 1995 року.

Зі змінами, прийнятими на всенародному голосуванні (референдумі) 24 серпня 2002 року.

З доповненнями та змінами, ухваленими на всенародному голосуванні (референдумі) 18 березня 2009 року.

З доповненнями та змінами, ухваленими на всенародному голосуванні (референдумі) 26 вересня 2016 року.

Народ Азербайджану, продовжуючи багатовікові традиції своєї державності, керуючись принципами, зафіксованими в Конституційному Акті «Про державну незалежність Азербайджанської Республіки», прагнучі забезпечити благополуччя всіх і кожного, утвердити справедливість, свободу і безпеку, усвідомлюючи свою відповідальність перед минулим, теперішнім і майбутнім поколінням, вказує на свої наміри:

- захищати незалежність, суверенітет та територіальну цілісність Азербайджанської держави;
- гарантувати у межах Конституції демократичний лад;
- досягти затвердження громадянського суспільства;
- побудувати, як вираження волі народу, правову, світську державу, що забезпечує верховенство законів;
- забезпечити всім гідний рівень життя відповідно до справедливого економічного та соціального порядку;
- зберігаючи прихильність до загальнолюдських цінностей, жити в умовах дружби, миру та безпеки з іншими народами та з цією метою здійснювати взаємну співпрацю.

В ім'я перерахованих вище високих намірів шляхом всенародного голосування референдуму приймається ця Конституція.

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Глава I. ВЛАДА НАРОДУ

Стаття 1. Джерело влади

I. В Азербайджанській Республіці єдиним джерелом державної влади є народ Азербайджану.

II. Народ Азербайджану складається з громадян Азербайджанської Республіки, які проживають на території Азербайджанської Республіки та за її межами, розглядаються як підвладні Азербайджанській державі та її законам, що не виключає норм, встановлених міжнародним правом.

Стаття 2. Суверенітет народу

I. Вільно та незалежно вирішувати свою долю та визначати свою форму правління – суверенне право народу Азербайджану.

II. Народ Азербайджану здійснює своє суверенне право безпосередньо шляхом всенародного голосування – референдуму та через своїх представників, обраних на основі загального, рівного та прямого виборчого права шляхом вільного, таємного та особистого голосування.

Стаття 3. Питання, які вирішуються шляхом всенародного голосування – референдуму

I. Народ Азербайджану може вирішити шляхом референдуму будь-яке питання, що стосується його прав та інтересів.

II. Нижченаведені питання можуть вирішуватися тільки шляхом референдуму:

1) прийняття Конституції Азербайджанської Республіки та внесення до неї змін;

2) зміна державних кордонів Азербайджанської Республіки.

III. Референдум не може проводитись з таких питань:

1) податки та державний бюджет;

2) амністія та помилування;

3) обрання, призначення чи затвердження посадових осіб, обрання, призначення чи затвердження яких віднесено відповідно до відання органів законодавчої та (або) виконавчої влади.

Стаття 4. Право представляти народ

Ніхто, крім обраних народом повноважних представників, не має права представляти народ, говорити від імені народу і робити звернення від імені народу.

Стаття 5. Єдність народу

I. Народ Азербайджану єдиний.

II. Єдність народу Азербайджану є основою Азербайджанської держави. Азербайджанська Республіка є спільною та неподільною батьківщиною всіх громадян Азербайджанської Республіки.

Стаття 6. Неприпустимість присвоєння влади

I. Жодна частина народу Азербайджану, жодна соціальна група чи організація, жодна особа не може присвоювати повноважень щодо здійснення влади.

II. Присвоєння влади є найтяжчим злочином проти народу.

Розділ II. ОСНОВИ ДЕРЖАВИ

Стаття 7. Азербайджанська держава

I. Азербайджанська держава – демократична, правова, світська, унітарна республіка.

II. В Азербайджанській Республіці державна влада обмежується у внутрішніх питаннях лише правом, у зовнішніх питаннях – лише положеннями, що випливають із міжнародних договорів, учасницею яких є Азербайджанська Республіка.

III. Державна влада в Азербайджанській Республіці організується на основі принципу поділу влади:

- законодавчу владу здійснює Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки;
- виконавча влада належить Президенту Азербайджанської Республіки;
- судову владу здійснюють суди Азербайджанської Республіки.

IV. Законодавча, виконавча та судова влада взаємодіють відповідно до положень цієї Конституції та незалежні в рамках своїх повноважень.

Стаття 8. Глава держави Азербайджану

I. Главою держави є Президент Азербайджанської Республіки. Він представляє Азербайджанську державу всередині країни та у зовнішніх зносинах.

II. Президент Азербайджанської Республіки уособлює єдність народу Азербайджану та забезпечує наступність азербайджанської державності.

III. Президент Азербайджанської Республіки є гарантом незалежності та територіальної цілісності Азербайджанської держави, дотримання міжнародних договорів, учасницею яких є Азербайджанська Республіка.

IV. Президент Азербайджанської Республіки є гарантом незалежності судової влади.

Стаття 9. Збройні сили

I. Азербайджанська Республіка, з метою забезпечення своєї безпеки та оборони, створює Збройні сили. Збройні сили складаються з Азербайджанської армії та інших збройних формувань.

II. Азербайджанська Республіка відкидає війну як посягання на незалежність інших держав і як спосіб вирішення міжнародних конфліктів.

III. Президент Азербайджанської Республіки є Верховним Головнокомандувачем Збройних сил Азербайджанської Республіки.

Стаття 10. Принципи міжнародних відносин

Азербайджанська Республіка будує свої відносини з іншими державами на основі принципів, передбачених у загальновизнаних нормах міжнародного права.

Стаття 11. Територія

I. Територія Азербайджанської Республіки єдина, недоторканна та неподільна.

II. Внутрішні води Азербайджанської Республіки, що належить Азербайджанській Республіці, сектор Каспійського моря (озера), повітряний простір над Азербайджанською Республікою – складові частини території Азербайджанської Республіки.

III. Територія Азербайджанської Республіки невідчужувана. Азербайджанська Республіка нікому в жодній частині і в жодному вигляді не передає свою територію; державні кордони можуть змінюватись тільки на основі волевиявлення народу Азербайджану, вираженого шляхом референдуму, що проводиться за рішенням Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки серед населення Азербайджану.

Стаття 12. Вища мета держави

I. Забезпечення прав і свобод людини і громадянина, гідного життя громадянам Азербайджанської Республіки – вища мета держави.

II. Права і свободи людини і громадянина, перелічені у цій Конституції, застосовуються відповідно до міжнародних договорів, учасницею яких є Азербайджанська Республіка.

Стаття 13. Власність

I. У Азербайджанській Республіці власність недоторканна та охороняється державою.

II. Власність може бути державною, приватною та муніципальною.

III. Власність не може бути використана проти прав і свобод людини і громадянина, інтересів суспільства і держави, гідності особистості.

Стаття 14. Природні ресурси

Природні ресурси належать Азербайджанській Республіці без шкоди правам та інтересам будь-яких фізичних і юридичних осіб.

Стаття 15. Економічний розвиток та держава

I. В Азербайджанській Республіці розвиток економіки соціальної спрямованості, заснованої на різних видах власності, слугує підвищенню добробуту народу.

II. Азербайджанська держава на основі ринкових відносин створює умови для розвитку економіки, гарантує свободу підприємництва, не допускає монополізму та недобросовісної конкуренції в економічних відносинах.

Стаття 16. Соціальний розвиток та держава

I. Азербайджанська держава піклується про підвищення добробуту народу і кожного громадянина, його соціальний захист та гідний рівень життя.

II. Азербайджанська держава сприяє розвитку культури, освіти, охорони здоров'я, науки, мистецтва, охороняє природу країни, історичну, матеріальну та духовну спадщину народу.

Стаття 17. Сім'я, діти та держава

I. Сім'я як основний осередок суспільства перебуває під особливою опікою держави.

- II. Турбота про дітей та їх виховання є обов'язком батьків. Держава здійснює контроль за виконанням цього обов'язку.
- III. Діти, які не мають батьків або опікунів, позбавлені батьківського піклування, перебувають під опікою держави.
- IV. Забороняється залучати дітей до діяльності, яка може становити загрозу їх життю, здоров'ю чи моральності.
- V. Діти, які не досягли 15-річного віку, не можуть бути прийняті на роботу.
- VI. Держава контролює здійснення прав дитини.

Стаття 18. Релігія та держава

- I. В Азербайджанській Республіці релігія відокремлена від держави. Усі віросповідання рівні перед законом.
- II. Забороняються поширення та пропаганда релігій (релігійних течій), що принижують гідність особистості або суперечать принципам людяності.
- III. Державна система освіти має світський характер.

Стаття 19. Грошова одиниця

- I. Грошової одиницею Азербайджанської Республіки є манат.
- II. Право випуску в обіг та вилучення з обігу грошових знаків належить лише Центральному банку. Центральний банк Азербайджанської Республіки перебуває у винятковій власності держави.
- III. Використання на території Азербайджанської Республіки, в якості засобу оплати, крім манату, інших грошових одиниць забороняється.

Стаття 20. Обмеження, що накладаються на державні борги

Борги, зроблені з метою сприяння заколоту проти Азербайджанської держави або державного перевороту, не можуть прийматися як зобов'язання та оплачуватись Азербайджанською Республікою.

Стаття 21. Державна мова

- I. Державною мовою Азербайджанської Республіки є азербайджанська мова. Азербайджанська Республіка забезпечує розвиток азербайджанської мови.
- II. Азербайджанська Республіка забезпечує вільне використання та розвиток інших мов, якими говорить населення.

Стаття 22. Столиця

Столицею Азербайджанської Республіки є місто Баку.

Стаття 23. Символи держави Азербайджану

I. Державними символами Азербайджанської Республіки є Державний прапор Азербайджанської Республіки, Державний герб Азербайджанської Республіки та Державний гімн Азербайджанської Республіки.

II. Державний прапор Азербайджанської Республіки складається із трьох рівних по ширині горизонтальних смуг. Верхня смуга - блакитного, середня смуга - червоного, нижня смуга - зеленого кольору, в середині червоної смуги на обох сторонах прапора зображено білого кольору півмісяць із восьмикінцевою зіркою. Відношення ширини прапора до його довжини 1:2.

III. Зображення Державного прапора Азербайджанської Республіки та Державного герба Азербайджанської Республіки, музика та текст Державного гімну Азербайджанської Республіки визначаються конституційним законом Азербайджанської Республіки.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ: ОСНОВНІ ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ

Розділ III. ОСНОВНІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Стаття 24. Основний принцип права і свободи людини і громадянина

I. Людська гідність захищається та поважається.

II. Кожен від народження має недоторканні, непорушні та невід'ємні права і свободи.

III. Права і свободи включають також відповідальність та обов'язки кожного перед суспільством та іншими особами. Зловживання правами не допускається.

Стаття 25. Право на рівність

I. Усі рівні перед законом і судом.

II. Чоловіки та жінки мають рівні права і свободи.

III. Держава гарантує кожному рівність прав і свобод незалежно від раси, етнічної приналежності, релігії, мови, статі, походження, майнового та службового становища, переконань, приналежності до політичних партій, профспілок та інших громадських об'єднань. Забороняється обмеження прав і свобод людини і громадянина за ознаками расової, етнічної, релігійної, мовної приналежності, статі, походження, переконань, політичної та соціальної приналежності.

IV. Нікому не може бути завдано шкоди, надано пільги чи привілеї або відмовлено у наданні пільг чи привілеїв за вищевказаними підставами.

V. Кожному забезпечуються рівні права у відносинах з державними органами та носіями повноважень державної влади, які приймають рішення, пов'язані з правами та обов'язками.

VI. Особи з фізичними та розумовими вадами користуються всіма правами та несуть обов'язки, закріплені в цій Конституції, за винятком прав та обов'язків, здійснення яких ускладнюється через їх обмежені можливості.

Стаття 26. Захист прав і свобод людини та громадянина

I. Кожен має право захищати не забороненими законом способами та засобами свої права та свободи.

II. Держава гарантує захист прав і свобод кожного.

Стаття 27. Право життя

I. Кожен має право на життя.

II. За винятком знищення ворожих солдатів під час збройного нападу на державу, застосування смертної кари на підставі вироку суду, що набрав законної сили, і передбачених законом інших випадків, право будь-якої особи на життя є недоторканим.

III. Смертна кара до її повного скасування може встановлюватися законом як винятковий захід покарання лише за особливо тяжкі злочини проти держави, проти життя і здоров'я людини.

IV. Виключаючи передбачені законом випадки необхідної оборони, крайньої необхідності, ловів та затримання злочинця, запобігання втечі ув'язненого з місць ув'язнення, запобігання заколоту проти держави або державного перевороту, збройного нападу на країну, не допускається застосування зброї проти людини.

Стаття 28. Право на свободу

I. Кожен має право на свободу.

II. Право на свободу може бути обмежене лише у передбаченому законом порядку шляхом затримання, взяття під варту або позбавлення волі.

III. Кожен, хто законно перебуває на території Азербайджанської Республіки, має право вільно пересуватися, вибирати місце проживання та виїжджати за межі Азербайджанської Республіки.

IV. Громадянин Азербайджанської Республіки має право у будь-який час безперешкодно повертатися до своєї країни.

Стаття 29. Право власності

I. Кожен має право власності.

II. Жоден вид власності не превалює над іншими. Право власності, зокрема право приватної власності, охороняється законом.

III. В кожного у власності можуть бути рухоме і нерухоме майно. Право власності включає право власника одноосібно чи спільно з іншими особами володіти, користуватися і розпоряджатися майном.

IV. Ніхто не може бути позбавлений власності, інакше як за рішенням суду. Повна конфіскація майна заборонена. Відчуження власності для державних потреб може допускатись лише за умови попереднього, справедливого відшкодування її вартості.

V. Приватна власність тягне за собою соціальні зобов'язання.

VI. З метою соціальної справедливості та раціонального використання земель, право власності на землю може бути обмежене законом.

VII. Держава гарантує право наслідування.

Стаття 30. Право інтелектуальної власності

I. Кожен має право інтелектуальної власності.

II. Авторське право, винахідницьке право та інші види права інтелектуальної власності охороняються законом.

Стаття 31. Право на безпечне проживання

I. Кожен має право на безпечне проживання.

II. Забороняється посягати на життя будь-якої особи, на її фізичне та духовне здоров'я, власність, житло, застосовувати щодо неї насильство, за винятком випадків, передбачених законом.

Стаття 32. Право на особисту недоторканність

I. Кожен має право на особисту недоторканність.

II. Кожен має право зберігати таємницю особистого та сімейного життя. Крім випадків, передбачених законом, втручання у особисте та сімейне життя забороняється. Кожен має право на захист від незаконного втручання в особисте та сімейне життя.

III. Збір, зберігання, використання та розповсюдження відомостей про чиєсь приватне життя без його згоди не допускаються. За винятком випадків, встановлених законом, ніхто не може без його відома і всупереч запереченням зазнати стеження, відео- та фотозйомок, запису голосу та інших подібних дій, за винятком встановлених законом випадків.

IV. Держава гарантує кожному право на збереження таємниці листування, телефонних переговорів, поштових, телеграфних повідомлень та відомостей, що передаються іншими засобами зв'язку. Це право в передбаченому законом порядку може бути обмежене для запобігання злочину або виявлення істини при розслідуванні кримінальної справи.

V. За винятком випадків, встановлених законом, кожен може ознайомитися із зібраними про нього відомостями. Кожен має право вимагати виправлення або вилучення (ліквідації) зібраних про нього відомостей, що не відповідають дійсності, неповних, а також отриманих з порушенням вимог закону.

VI. За винятком випадків, встановлених законом, вхід до інформаційних ресурсів, що ведуть в електронній формі або на папері, з метою отримання даних про третіх осіб забороняється.

VII. За винятком випадків, коли особа, якої стосуються дані, відкрито висловлює згоду з цим, обробки статистичних даних анонімного характеру з умовою недопущення дискримінації та інших випадків, що допускаються законом, інформаційні технології не можуть бути використані для розголошення даних про особисте життя, у тому числі щодо переконань, релігійної та етнічної належності.

VIII. Коло індивідуальних даних, а також умови їх обробки, збору, передачі, використання та охорони встановлюються законом.

Стаття 33. Право недоторканності житла

- I. Кожен має право недоторканності житла.
- II. Ніхто не має права проникати в житло проти волі осіб, що проживають у ньому, інакше як у випадках, встановлених законом, або на підставі судового рішення.

Стаття 34. Право на одруження

- I. Кожен має право створення сім'ї після досягнення передбаченого законом віку.
- II. Шлюб полягає на основі добровільної згоди. Ніхто може бути змушений до укладання шлюбу.
- III. Сім'я та шлюб перебувають під опікою держави. Материнство, батьківство, дитинство охороняються законом. Держава надає допомогу багатодітним сім'ям.
- IV. Права подружжя рівні. Дбати про дітей, виховувати їх є як правом, так і обов'язком батьків.
- V. Поважати батьків, піклуватися про них є обов'язком дітей. Працездатні діти, які досягли 18 років, мають утримувати непрацездатних батьків.

Стаття 35. Право на працю

- I. Праця є основою особистого та суспільного добробуту.
- II. Кожен має право вільно обирати на основі своєї спроможності до праці вид діяльності, професію, заняття та місце роботи.
- III. Ніхто може бути примушений до праці.
- IV. Трудові договори укладаються вільно. Ніхто може бути змушений укласти трудовий договір.
- V. Допускаються, на підставі судового рішення: випадки залучення до примусової праці, умови та строки якої передбачені законом, примус до праці у зв'язку з виконанням наказів повноважних осіб під час військової служби, примус громадян виконувати необхідні роботи під час надзвичайного та військового стану.
- VI. Кожен має право працювати в безпечних та здорових умовах, отримувати винагороду за свою роботу без будь-якої дискримінації не менше мінімального розміру оплати праці, встановленого державою.
- VII. Безробітні мають право на отримання соціальної допомоги від держави.
- VIII. Держава використовує всі можливості для ліквідації безробіття.

Стаття 36. Право на страйк

- I. Кожен має право страйкувати самостійно чи спільно з іншими.
- II. Право на страйк працюючих на основі трудового договору може бути обмежене лише у випадках, передбачених законом. Не можуть страйкувати військовослужбовці та цивільні особи, які служать у Збройних Силах Азербайджанської Республіки.
- III. Індивідуальні та колективні трудові суперечки вирішуються у порядку, встановленому законом.

IV. Крім випадків, встановлених законом, локаут забороняється.

Стаття 37. Право на відпочинок

I. Кожен має право на відпочинок.

II. Працюючим за трудовим договором гарантуються встановлений законом робочий день, який не перевищує 8 годин, дні відпочинку та святкові дні, надання не менше одного разу на рік оплачуваної відпустки тривалістю не менше 21 календарного дня.

Стаття 38. Право на соціальне забезпечення

I. Кожен має право на соціальне забезпечення.

II. Надання допомоги нужденним є насамперед обов'язком членів їхніх сімей.

III. Кожен має право на соціальне забезпечення після досягнення встановленого законом віку, у разі хвороби, інвалідності, втрати годувальника, втрати працездатності, безробіття та в інших випадках, передбачених законом.

IV. Мінімальний розмір пенсій та соціальної допомоги встановлюється законом.

V. Держава створює можливості для розвитку благодійної діяльності, добровільного соціального страхування та інших форм соціального забезпечення.

Стаття 39. Право жити у здоровому довкіллі

I. Кожен має право жити в умовах здорового довкілля.

II. Кожен має право на збір інформації про справжній стан навколишнього середовища та на відшкодування збитків, заподіяних його здоров'ю та майну екологічним правопорушенням.

III. Ніхто не може загрожувати або завдавати шкоди навколишньому середовищу, природним ресурсам понад межі, встановлені законом.

IV. Держава гарантує збереження екологічного балансу, захист законом певних видів дикорослих рослин та диких тварин.

Стаття 40. Право на культуру

I. Кожен має право брати участь у культурному житті, користуватися закладами культури та культурними цінностями.

II. Кожен зобов'язаний з повагою ставитися до історичної, культурної та духовної спадщини, піклуватися про неї, охороняти пам'ятки історії та культури.

Стаття 41. Право на охорону здоров'я

I. Кожен має право на охорону здоров'я та медичну допомогу.

II. Держава вживає необхідних заходів щодо розвитку всіх видів охорони здоров'я, що функціонує на основі різних форм власності, гарантує санітарно-епідеміологічний добробут, створює можливості для різних форм медичного страхування.

III. Посадові особи, які приховують факти та випадки, що створюють загрозу життю та здоров'ю людей, притягуються до відповідальності відповідно до закону.

Стаття 42. Право на освіту

I. Кожен громадянин має право на освіту.

II. Держава гарантує право на безкоштовну обов'язкову загальну середню освіту.

III. Система освіти контролюється державою.

IV. Держава гарантує талантам продовження освіти незалежно від їхнього матеріального становища.

V. Держава встановлює мінімальні стандарти освіти.

Стаття 43. Право на житло

I. Ніхто може бути незаконно позбавлений житла.

II. Держава заохочує житлове будівництво, вживає спеціальних заходів щодо реалізації права громадян на житло.

Стаття 44. Право на національну належність

I. Кожен має право зберігати свою національну належність.

II. Ніхто не може бути змушений змінювати свою національну належність.

Стаття 45. Право користування рідною мовою

I. Кожен має право користуватися рідною мовою. Кожен має право отримати виховання та освіти, творити будь-якою мовою за своїм бажанням.

II. Ніхто не може бути позбавлений права користуватись рідною мовою.

Стаття 46. Право на захист честі та гідності

I. Кожен має право захищати свої честь та гідність.

II. Гідність особи охороняється державою. Ніщо не може бути основою приниження гідності особистості.

III. Ніхто не може бути підданий тортурам та катуванням. Ніхто не може бути підданий поводженню або покаранню, що принижує людську гідність. Ні над ким, без його добровільної згоди, не можуть проводитись медичні, наукові та інші дослідження.

Стаття 47. Свобода думки та слова

I. Кожен має свободу думки та слова.

II. Ніхто не може бути змушений висловлювати свої думки і переконання або відмовлятися від них.

III. Не допускаються агітація і пропаганда, що збуджують расову, національну, релігійну, соціальну і засновану на будь-яких інших умовах ворожнечу і розбрат.

Стаття 48. Свобода совісті

I. Кожен має свободу совісті.

II. Кожен має право вільно визначати своє ставлення до релігії, сповідувати індивідуально чи спільно з іншими будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, висловлювати та поширювати свої переконання стосовно релігії.

III. Вчинення релігійних обрядів є вільним, якщо не порушує суспільний лад або не суперечить суспільній моральності.

IV. Віросповідання та релігійні переконання не виправдовують правопорушення.

V. Ніхто не може примушуватися до вираження (демонстрації) релігійного вірування та переконання, здійснення релігійних обрядів або участі в них.

Стаття 49. Свобода зборів

I. Кожен має свободу зборів.

II. Кожен має право, заздалегідь сповістивши про це відповідні державні органи, спільно з іншими мирно та без зброї збиратися, проводити збори, мітинги, демонстрації, вуличні ходи та пікетування.

Стаття 50. Свобода інформації

I. Кожен має свободу законним шляхом шукати, отримувати, передавати, виробляти та розповсюджувати будь-яку інформацію.

II. Гарантується свобода інформації. Забороняється державна цензура у засобах масової інформації, у тому числі у пресі, за умови не порушення громадського порядку та суспільної моральності.

III. Кожному гарантується право спростовувати опубліковану в засобах масової інформації інформацію, що порушує його права або шкодить його інтересам, або відповідати на неї.

Стаття 51. Свобода творчості

I. Кожен має свободу творчості.

II. Вільне здійснення літературно-мистецької, науково-технічної та інших видів творчості гарантується державою.

Стаття 52. Право на громадянство

Особа, підвладна Азербайджанській державі, що має з ним політичний та правовий зв'язок, а також взаємні права та обов'язки, є громадянином Азербайджанської Республіки. Особа, яка народилася на території Азербайджанської Республіки або від громадян Азербайджанської Республіки, є громадянином Азербайджанської Республіки. Особа, одним із батьків якої є громадянин Азербайджанської Республіки, є громадянином Азербайджанської Республіки.

Стаття 53. Гарантія права громадянство

I. Громадянин Азербайджанської Республіки не може бути позбавлений громадянства Азербайджанської Республіки (крім встановлених законом випадків його втрати).

II. Громадянин Азербайджанської Республіки за жодних обставин не може бути вигнаний з Азербайджанської Республіки або виданий іноземній державі.

III. Азербайджанська Республіка гарантує правовий захист і допомагає громадянам Азербайджанської Республіки, які тимчасово або постійно проживають за її межами.

Стаття 54. Право на участь у політичному житті суспільства та держави

I. Громадяни Азербайджанської Республіки мають право безперешкодно брати участь у політичному житті суспільства та держави.

II. Самостійно чинити опір заколоту проти держави чи державному перевороту є правом кожного громадянина Азербайджанської Республіки.

Стаття 55. Право на участь в управлінні державою

I. Громадяни Азербайджанської Республіки мають право брати участь у управлінні державою. Це право вони можуть здійснювати безпосередньо чи через своїх представників.

II. Громадяни Азербайджанської Республіки мають доступ до служби у державних органах. Посадові особи державних органів призначаються серед громадян Азербайджанської Республіки. Іноземці та особи без громадянства можуть прийматися на державну службу у встановленому законом порядку.

Стаття 56. Виборче право

I. Громадяни Азербайджанської Республіки мають право обирати та бути обраними до державних органів, а також брати участь у референдумі.

II. Не мають права брати участь у виборах, а також у референдумі особи, недієздатність яких визнана рішенням суду.

III. Право військовослужбовців, суддів, державних службовців, релігійних діячів, осіб, позбавлених волі за вироком суду, що набрав законної сили, інших осіб, зазначених у цій Конституції та законі, бути обраними може обмежуватися законом.

Стаття 57. Право на звернення

I. Громадяни Азербайджанської Республіки мають право звертатися особисто, а також спрямовувати індивідуальні та колективні письмові звернення до державних органів. На кожне звернення має бути дана письмова відповідь у встановленому законом порядку та строки. Військовослужбовці можуть скористатися цим правом лише у індивідуальному порядку.

II. Громадяни Азербайджанської Республіки мають право критикувати діяльність чи роботу державних органів та їх посадових осіб, політичних партій, професійних спілок, інших громадських об'єднань, а також окремих громадян. Переслідування за критику забороняється. Образа чи наклеп не можуть вважатися критикою.

Стаття 58. Право на об'єднання

I. Кожен має право об'єднуватися з іншими.

II. Кожен має право створювати будь-яке об'єднання, у тому числі політичну партію, професійний союз та інше громадське об'єднання, або вступати до існуючого об'єднання. Вільна діяльність усіх об'єднань гарантується.

III. Ніхто не може бути змушений вступати в якесь об'єднання або залишатися його членом.

IV. Забороняються об'єднання, які мають на меті насильницьке повалення законної державної влади на всій території Азербайджанської Республіки або в будь-якій її частині, інші цілі, які вважаються злочином, або використовують злочинні методи.

Стаття 59. Право на свободу підприємництва

I. Кожен може, вільно використовуючи свої можливості, здібності та майно, окремо чи спільно з іншими, займатися підприємницькою чи іншою не забороненою законом економічною діяльністю.

II. Держава здійснює у сфері підприємництва лише регулювання, пов'язане із захистом інтересів держави, життя та здоров'я людей.

Стаття 60. Адміністративна та судова гарантія прав і свобод

I. Кожному гарантуються захист його прав і свобод в адміністративному порядку та суді.

II. Кожен має право на неупереджений підхід до своєї справи та розгляд цієї справи у розумний термін в адміністративному провадженні та судовому процесі.

III. Кожен має право бути вислуханим в адміністративному провадженні та судовому процесі.

IV. Кожен може оскаржити в адміністративному порядку та в суді дії та бездіяльність державних органів, політичних партій, юридичних осіб, муніципалітетів та посадових осіб.

Стаття 61. Право на надання юридичної допомоги

I. Кожен має право отримання кваліфікованої юридичної допомоги.

II. У випадках, передбачених законом, юридична допомога надається безкоштовно за рахунок держави.

III. Кожна особа, з моменту затримання, взяття під варту, пред'явлення звинувачення у скоєнні злочину з боку компетентних державних органів, має право користуватися допомогою захисника.

Стаття 62. Недопущення зміни підсудності

Кожен має право на розгляд справи у встановленому законом суді. Не допускається розгляд справи особи в іншому суді без її згоди.

Стаття 63. Презумпція невинуватості

I. Кожен має право презумпцію невинуватості. Кожен обвинувачений у скоєнні злочину вважається невинуватим, поки його вина не буде доведена у передбаченому законом порядку і не буде у зв'язку з цим вироку суду, що набрав законної сили.

II. Якщо є обґрунтовані сумніви щодо вини особи, то визнання її винуватою не допускається.

III. Особа, обвинувачувана у скоєнні злочину, не має доводити свою невинуватість.

IV. При здійсненні правосуддя неможливо користуватися доказами, отриманими з порушенням закону.

V. Ніхто не може бути визнаний, без вироку суду, винуватим у скоєнні злочину.

Стаття 64. Недопущення повторного засудження за один і той самий злочин

Ніхто не може бути повторно засуджений за один і той самий злочин.

Стаття 65. Право повторного звернення до суду

Кожна особа, засуджена судом, має право звернутися в установленому законом порядку до суду вищої інстанції щодо перегляду винесеного щодо неї вироку, а також щодо помилування та пом'якшення покарання.

Стаття 66. Недопущення примусу до надання свідчень проти родичів

Ніхто може бути примушений до дачі свідчень проти себе, свого чоловіка, дітей, батьків, брата, сестри. Повний список родичів, дача свідчень проти яких не обов'язкова, визначається законом.

Стаття 67. Права затриманих, ув'язнених та обвинувачених у скоєнні злочину

I. Кожній особі, затриманій, взятій під варту, обвинуваченій компетентними державними органами у скоєнні злочину, негайно роз'яснюються її права та причини затримання, взяття під варту, а також притягнення до кримінальної відповідальності.

II. Кожен обвинувачений у скоєнні злочину має бути вислуханий до засудження.

Стаття 68. Право на захист від свавілля та гідне поводження

- I. Кожен має право на гідне поводження щодо себе з боку державних органів, що виключає свавілля.
- II. Права особи, яка постраждала від злочину, а також від зловживання владою, охороняються законом. Постраждала особа має право брати участь у здійсненні правосуддя та вимагати відшкодування заподіяної їй шкоди.
- III. Кожен має право на відшкодування державою шкоди, заподіяної незаконними діями чи бездіяльністю державних органів чи їх посадових осіб.
- IV. Держава, разом із державними службовцями, несуть публічну відповідальність за шкоду, заподіяну правам і свободам людини внаслідок протизаконних дій та бездіяльності державних службовців, та порушення їх гарантій.

Стаття 69. Права іноземців та осіб без громадянства

- I. Іноземці та особи без громадянства, перебуваючи в Азербайджанській Республіці, можуть користуватися всіма правами та повинні виконувати всі обов'язки нарівні з громадянами Азербайджанської Республіки, якщо інше не передбачено законом або міжнародним договором, учасницею якого є Азербайджанська Республіка.
- II. Права і свободи іноземців та осіб без громадянства, які постійно проживають або тимчасово перебувають на території Азербайджанської Республіки, можуть бути обмежені лише відповідно до норм міжнародного права та законів Азербайджанської Республіки.

Стаття 70. Право на політичний притулок

- I. Відповідно до загальновизнаних норм міжнародного права Азербайджанська Республіка надає політичний притулок іноземцям та особам без громадянства.
- II. Не допускається видача іншій державі осіб, переслідуваних за політичні переконання, а також за діяння, яке не вважається злочином в Азербайджанській Республіці.

Стаття 71. Гарантія права і свободи людини і громадянина

- I. Дотримуватись і захищати права та свободи людини і громадянина, закріплені в Конституції, є обов'язком органів законодавчої, виконавчої та судової влади.
- II. Ніхто не може обмежити реалізацію прав і свобод людини і громадянина. Права і свободи кожного обмежуються підставами, встановленими в цій Конституції та законах, а також правами і свободами інших. Обмеження прав і свобод має бути пропорційним очікуваному державою результату.
- III. При оголошенні війни, військового та надзвичайного стану, а також мобілізації, реалізація прав і свобод людини і громадянина може бути частково та тимчасово обмежена з урахуванням міжнародних зобов'язань Азербайджанської Республіки. Про права і свободи, реалізація яких обмежена, завчасно сповіщається населення.
- IV. Ніхто за жодних обставин не може бути змушений висловлювати свої релігійні та інші переконання, думки і переслідуватися за них.

V. Жодне положення Конституції не має тлумачитися як спрямоване на скасування прав і свобод людини і громадянина.

VI. На території Азербайджанської Республіки права і свободи людини і громадянина є безпосередньо діючими.

VII. Суперечки, пов'язані з порушенням прав і свобод людини і громадянина, вирішуються судами.

VIII. Ніхто не має нести відповідальність за діяння, що у момент скоєння не визнавалося правопорушенням. Якщо законом, прийнятим після вчинення правопорушення, відповідальність за такі дії усунуто або пом'якшено, то застосовується новий закон.

IX. Кожен може вчиняти дії, які не заборонені законом, і ніхто не може примушуватися до здійснення дій, які не передбачені законом.

X. Державні органи можуть провадити діяльність лише на підставі цієї Конституції, у порядку та межах, встановлених законом.

Розділ IV. ОСНОВНІ ОБОВ'ЯЗКИ ГРОМАДЯН

Стаття 72. Основи обов'язків громадян

I. Кожен несе перед державою та суспільством обов'язки, які безпосередньо впливають з його прав і свобод. Обов'язки кожного можуть бути покладені лише цією Конституцією чи законом.

II. Кожен зобов'язаний дотримуватися Конституції та законів Азербайджанської Республіки, поважати права і свободи інших осіб, виконувати встановлені законом інші обов'язки.

III. Незнання закону не звільняє від відповідальності.

Стаття 73. Податки та інші державні збори

I. Сплачувати встановлені законом податки та інші державні збори у повному обсязі та своєчасно є обов'язком кожного.

II. Ніхто не може бути примушений до сплати податків та інших державних зборів без передбачених законом підстав та понад обсягу, зазначеному у законі.

Стаття 74. Вірність Батьківщині

I. Вірність Батьківщині священна.

II. Особи, які працюють в органах законодавчої, виконавчої чи судової влади шляхом обрання чи призначення на посаду, несуть відповідальність за точне та сумлінне виконання своїх обов'язків та, у встановлених законом випадках, приносять присягу.

III. Особа, яка працює в органах законодавчої, виконавчої або судової влади шляхом обрання або призначення на посаду, яка принесла присягу на вірність Конституції Азербайджанської Республіки, вважається такою, що пішла з цієї посади і надалі не може обіймати цю посаду, якщо вона звинувачена в державному злочині, в тому числі в заколоті проти держави чи в державному перевороті, і засуджена на основі цього обвинувачення.

Стаття 75. Повага до державних символів

I. Кожен громадянин зобов'язаний поважати державні символи Азербайджанської Республіки – її прапор, герб та гімн.

II. Демонстрація неповаги до державних символів тягне за собою встановлену законом відповідальність.

Стаття 76. Захист Батьківщини

I. Захист Батьківщини – обов'язок кожного громадянина.

Громадяни несуть військову службу у встановленому законом порядку.

II. Якщо переконанням громадян суперечить несення дійсної військової служби, то, у встановлених законом випадках, допускається заміна дійсної військової служби на альтернативну службу.

Стаття 77. Охорона пам'яток історії та культури

Охороняти пам'ятки історії та культури є обов'язком кожної особи.

Стаття 78. Охорона довкілля

Охорона довкілля є обов'язком кожного.

Стаття 79. Недопущення виконання обов'язків, які суперечать закону

Ніхто не може бути змушений до виконання обов'язків, що суперечать Конституції та законам Азербайджанської Республіки.

Стаття 80. Відповідальність

Порушення Конституції та законів, у тому числі зловживання правами, передбаченими Конституцією та законами, або невиконання зазначених у них обов'язків тягне за собою встановлену законом відповідальність.

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ: ДЕРЖАВНА ВЛАДА

Глава V. ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Стаття 81. Здійснення законодавчої влади

Законодавчу владу в Азербайджанській Республіці здійснює Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки.

Стаття 82. Чисельний склад Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки складається із 125 депутатів.

Стаття 83. Основи виборів депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

Депутати Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки обираються на основі мажоритарної виборчої системи та загальних, рівних і прямих виборів при вільному, особистому і таємному голосуванні.

Стаття 84. Строк повноважень скликання Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

I. Термін повноважень кожного скликання Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки – 5 років. У разі, якщо ведення військових операцій в умовах війни не дозволяє провести вибори до Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки, то термін повноважень Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки відповідного скликання продовжується до закінчення військових операцій. Рішення про це ухвалюється Конституційним судом Азербайджанської Республіки на підставі звернення державного органу, що забезпечує проведення виборів (референдуму).

II. Вибори кожного скликання Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки проводяться кожні п'ять років у першу неділю листопада.

III. Термін повноважень депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки обмежується терміном повноважень Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки відповідного скликання.

IV. При проведенні виборів нових депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки замість вибулих, повноваження новообраного депутата обмежується терміном повноважень депутата, що залишився.

Стаття 85. Вимоги до кандидатів у депутати Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

I. Кожен громадянин Азербайджанської Республіки, який має право участі у виборах, може бути обраний, у встановленому законом порядку, депутатом Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки.

II. Не можуть бути обрані депутатами Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки особи, які мають подвійне громадянство, мають зобов'язання перед іншими державами, що працюють в системі виконавчої або судової влади, особи, які займаються іншою оплачуваною діяльністю, крім наукової, педагогічної та творчої, релігійні діячі, особи, недієздатність яких визнана судом, засуджені за вироком суду, який набрав законної сили.

Стаття 86. Перевірка та затвердження результатів виборів депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

Правильність результатів виборів перевіряється та затверджується в установленому законом порядку Конституційним Судом Азербайджанської Республіки.

Стаття 87. Завершення повноважень депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

I. Повноваження депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки завершуються у день першого засідання Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки нового скликання.

II. Не проводяться вибори депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки замість тих, хто вибув, якщо до завершення повноважень Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки залишається менше 120 днів.

III. Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки є правомочним при визнанні повноважень 83 його депутатів.

Стаття 88. Сесії Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

I. Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки щороку збирається на дві чергові сесії – весняну та осінню.

Після визнання повноважень 83 депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки перше засідання Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки скликається не пізніше одного тижня, починаючи з цього дня.

Якщо після виборів до Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки до 10 березня не буде визнано повноважень 83 депутатів, то дату проведення першого засідання Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки визначає Конституційний Суд Азербайджанської Республіки.

II. Позачергові сесії Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки скликаються головою Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки на вимогу Президента Азербайджанської Республіки або 42 депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки.

III. Порядок денний позачергової сесії відповідно визначають ті, хто її скликає. Після розгляду питань порядку денного робота позачергової сесії завершується.

IV. Засідання сесій Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки проводяться відкрито. На вимогу 83 депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки або за пропозицією Президента Азербайджанської Республіки може бути проведене закрите засідання сесії Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки.

Стаття 89. Позбавлення мандата депутата Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки та втрата повноважень депутата Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

I. Депутат Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки позбавляється мандата у таких випадках:

- 1) у разі виявлення неправильного підрахунку голосів під час виборів;
- 2) у разі виходу з громадянства Азербайджанської Республіки або прийняття громадянства іншої держави;
- 3) при скоєнні злочину і наявності вироку суду, що набрав законної сили;
- 4) під час зайняття посади у державних органах, під час перебування релігійним діячем, під час зайняття підприємницькою, комерційною чи іншою оплачуваною діяльністю (крім наукової, педагогічної та творчої);
- 5) за особистої відмови.
- 6) у разі порушення вимоги частини III статті 93 цієї Конституції;
- 7) за грубого порушення встановлених законом правил етичної поведінки для депутата.

Рішення про позбавлення мандата депутата Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки ухвалюється в установленому законом порядку.

II. За стійкої нездатності депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки здійснювати свої повноваження та у передбачених законом інших випадках їх повноваження вважаються втраченими. Порядок ухвалення відповідного рішення встановлюється законом.

Стаття 90. Недоторканність депутата Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

I. Особа депутата Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки є недоторканною протягом терміну його повноважень. Депутат Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки протягом терміну його повноважень не може бути притягнутий до кримінальної відповідальності, затриманий, до нього не можуть бути застосовані в судовому порядку адміністративні заходи стягнення, він не може бути підданий обшуку, особистому огляду, за винятком випадків затримання його на місці злочину. Депутат Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки може бути затриманий, якщо його спіймають на місці злочину. І тут орган, який затримав депутата Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки, зобов'язаний негайно повідомити про це Генеральному прокурору Азербайджанської Республіки.

II. Недоторканність депутата Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки може бути припинена виключно рішенням Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки на підставі подання Генерального прокурора Азербайджанської Республіки.

Стаття 91. Заборони на притягнення депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки до відповідальності

Депутати Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки не можуть притягатися до відповідальності за діяльність, голосування та висловлювання у Міллі Меджлісі Азербайджанської Республіки. Без їхньої згоди у них не можуть бути вилучені, у зв'язку з цим, пояснення і свідчення.

Стаття 92. Організація роботи Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки встановлює порядок своєї роботи та формує відповідні органи Міллі Меджлісу, у тому числі обирає свого голову та його заступників, організує комітети та комісії, створює Рахункову палату.

Стаття 93. Акти Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

I. Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки з питань, що належать до його відання, приймає конституційні закони, закони та постанови.

II. Конституційні закони, закони та постанови приймаються в Міллі Меджлісі Азербайджанської Республіки у порядку, передбаченому цією Конституцією.

III. Право голосування депутати Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки здійснюють особисто.

IV. У законах та постановах Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки не можуть бути передбачені конкретні доручення органам виконавчої влади та судам.

Стаття 94. Загальні правила, що встановлюються Міллі Меджлісом Азербайджанської Республіки

I. Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки встановлює загальні правила з наступних питань:

- 1) користування правами і свободами людини і громадянина, закріпленими у цій Конституції, державні гарантії цих прав і свобод;
- 2) вибори Президента Азербайджанської Республіки;
- 3) вибори в Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки та статус депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки;
- 4) референдум;
- 5) судоустрій та статус суддів; прокуратура; адвокатура та нотаріат;
- 6) судочинство, виконання судових рішень;
- 7) вибори до муніципалітетів та статусу муніципалітетів;
- 8) режим надзвичайного стану; режим воєнного стану;
- 9) державні нагороди;
- 10) статус фізичних та юридичних осіб;
- 11) об'єкти цивільного права;
- 12) угоди, цивільно-правові договори, представництво та успадкування;
- 13) право власності, у тому числі правовий режим державної, приватної та муніципальної власності, право інтелектуальної власності; інші речові права; зобов'язальне право;
- 14) сімейні відносини, у тому числі піклування та опіка;
- 15) основи фінансової діяльності, податки, мита та збори;
- 16) трудові відносини та соціальне забезпечення;
- 17) визначення злочинів та інших правопорушень; встановлення відповідальності за їх вчинення;
- 18) оборона та військова служба;
- 19) державна служба;
- 20) основи безпеки;
- 21) територіальний устрій, режим державного кордону;
- 22) ратифікація та денонсація міжнародних договорів;
- 23) зв'язок та транспорт;
- 24) статистика, метрологія та стандарти;
- 25) митна справа;
- 26) торговельна справа та біржова діяльність;
- 27) банківська справа, бухгалтерія, страхування.

II. З питань, зазначених у пунктах 2,3,4 цієї статті, закони приймаються більшістю у 83 голоси, з інших питань — більшістю у 63 голоси.

III. Частина I цієї статті може бути доповнена конституційним законом.

Стаття 95. Питання, які вирішує Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки

I. До відання Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки належить вирішення наступних питань:

- 1) організація роботи Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки;
- 2) заснування дипломатичних представництв Азербайджанської Республіки за поданням Президента Азербайджанської Республіки;
- 3) адміністративно-територіальний поділ;
- 4) ратифікація та денонсація міждержавних договорів та міжурядових договорів, що передбачають норми, відмінні від законів Азербайджанської Республіки;
- 5) затвердження державного бюджету Азербайджанської Республіки за поданням Президента Азербайджанської Республіки та контроль за його виконанням;
- 6) обрання Уповноваженого з прав людини Азербайджанської Республіки за поданням Президента Азербайджанської Республіки;
- 7) затвердження військової доктрини Азербайджанської Республіки за поданням Президента Азербайджанської Республіки;
- 8) затвердження указів Президента Азербайджанської Республіки у випадках, передбачених цією Конституцією;
- 9) надання згоди на призначення Прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки за поданням Президента Азербайджанської Республіки;
- 10) призначення суддів Конституційного Суду Азербайджанської Республіки, Верховного Суду Азербайджанської Республіки та апеляційних судів Азербайджанської Республіки за поданням Президента Азербайджанської Республіки;
- 11) надання згоди на призначення на посаду та звільнення з посади Генерального прокурора Азербайджанської Республіки згідно з поданням Президента Азербайджанської Республіки;
- 12) звільнення з посади у порядку імпічменту Президента Азербайджанської Республіки за поданням Конституційного Суду Азербайджанської Республіки;
- 13) звільнення з посади суддів за поданням Президента Азербайджанської Республіки;
- 14) вирішення питання про довіру Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки;
- 15) призначення на посаду та звільнення з посади членів Правління Центрального банку Азербайджанської Республіки за поданням Президента Азербайджанської Республіки;
- 16) надання згоди на залучення Збройних Сил Азербайджанської Республіки до виконання завдань, не пов'язаних з їх призначенням, за поданням Президента Азербайджанської Республіки;
- 17) надання згоди на оголошення війни та укладання миру на підставі звернення Президента Азербайджанської Республіки;
- 18) призначення референдуму;

19) амністія;

20) заслуховування звітів муніципалітетів.

II. З питань, зазначених у пунктах 1-5 цієї статті, закони приймаються більшістю у 63 голоси, з інших питань у тому ж порядку приймаються постанови, якщо цією Конституцією не передбачено інший порядок.

III. Постанови приймаються також з інших питань, віднесених цією Конституцією до ведення Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки, з питань, пов'язаних з організацією роботи Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки, та з питань, що вимагають вираження відносин Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки.

IV. Частина I цієї статті може бути доповнена конституційним законом.

Стаття 96. Право законодавчої ініціативи

I. Право законодавчої ініціативи в Міллі Меджлісі Азербайджанської Республіки (право вносити на розгляд Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки законопроекти та інші питання) належить депутатам Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки, Президенту Азербайджанської Республіки, Верховному Суду Азербайджанської Республіки, 40 тисячам громадян Азербайджанської Республіки, які володіють виборчим правом, Прокуратурі Азербайджанської Республіки, Алі Меджлісу Нахічеванської Автономної Республіки.

II. Проекти законів або постанов, подані на розгляд Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки в порядку законодавчої ініціативи Президентом Азербайджанської Республіки, Верховним Судом Азербайджанської Республіки, 40 тисячами громадян Азербайджанської Республіки, які володіють виборчим правом, Прокуратурою Азербайджанської Республіки та Алі Меджлісом Нахічеванської Автономії, виносяться на обговорення та ставляться на голосування у поданому вигляді.

III. Зміни до таких проектів законів чи постанов можуть вноситися за згодою суб'єкта, який має право законодавчої ініціативи.

IV. Проекти законів чи постанов, подані у порядку законодавчої ініціативи Президентом Азербайджанської Республіки, Верховним Судом Азербайджанської Республіки, 40 тисячами громадян Азербайджанської Республіки, які мають виборче право, Прокуратурою Азербайджанської Республіки або Алі Меджлісом Нахічеванської Автономної Республіки, ставляться на голосування в Міллі Меджлісі Азербайджанської Республіки протягом двох місяців.

V. Цей строк становить 20 днів, якщо Президентом Азербайджанської Республіки, Верховним Судом Азербайджанської Республіки, Прокуратурою Азербайджанської Республіки або Алі Меджлісом Нахічеванської Автономної Республіки проект закону або постанови оголошено терміновим.

VI. Порядок використання 40 тисяч громадян Азербайджанської Республіки, які мають виборче право, права законодавчої ініціативи встановлюється законом.

VII. Проекти законів та постанов мають бути обґрунтовані та зазначені цілі їхнього прийняття.

Стаття 97. Строки подання законів на підпис

I. Закони надаються Президенту Азербайджанської Республіки на підпис протягом 14 днів з дня їх прийняття.

II. Закон, проект якого оголошено терміновим, надається Президенту Азербайджанської Республіки на підпис протягом 24 годин з дня його прийняття.

Стаття 98. Набуття чинності актами Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

Закон та постанова Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки набувають чинності з дня опублікування, якщо в них не передбачено інше.

Стаття 98¹. Розпуск Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки

I. Якщо одне і те ж скликання Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки двічі протягом року висловить недовіру Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки або не призначить у встановлений законом термін після дворазового подання Президентом Азербайджанської Республіки необхідну кількість кандидатів для колегіальної діяльності Конституційного Суду Азербайджанської Республіки, Верховного Суду Азербайджанської Республіки і Правління Центрального банку Азербайджанської Республіки, а також з невстановлених причин не виконує своїх обов'язків, зазначених у статтях 94 і 95, частинах II, III, IV і V статті 96, статті 97 цієї Конституції, Президент Азербайджанської Республіки розпускає Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки.

II. Термін повноважень обраного на позачергових виборах скликання Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки може бути меншим за п'ять років. У цьому випадку чергові вибори до Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки проводяться в першу неділю листопада п'ятого року строку повноважень обраного на позачергових виборах скликання Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки.

Розділ VI. ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Стаття 99. Належність виконавчої влади

В Азербайджанській Республіці виконавча влада належить Президентові Азербайджанської Республіки.

Стаття 100. Вимоги до кандидатів у Президенти Азербайджанської Республіки

Президентом Азербайджанської Республіки може бути обраний громадянин Азербайджанської Республіки, який постійно проживає на території Азербайджанської Республіки понад 10 років, має виборче право, у тому числі не судимий за тяжкий злочин, який не має зобов'язань перед іншими державами, з вищою освітою, без подвійного громадянства.

Стаття 101. Основи виборів Президента Азербайджанської Республіки

I. Президент Азербайджанської Республіки обирається на 7-річний термін на основі загального, рівного та прямого виборчого права при вільному, особистому та таємному голосуванні. Президент Азербайджанської Республіки має право оголосити позачергові вибори Президента Азербайджанської Республіки.

II. Президент Азербайджанської Республіки обирається більшістю більш ніж половина голосів виборців, які беруть участь у голосуванні.

III. Якщо така більшість не набрана у першому турі голосування, то другий тур проводиться у другу неділю після першого туру голосування. У другому турі голосування беруть участь лише два кандидати, які набрали найбільшу кількість голосів у першому турі, або два кандидати, що йдуть після кандидатів, які набрали найбільшу кількість голосів і відкликали свої кандидатури.

IV. Кандидат, котрий набрав у другому турі голосування більшість голосів, вважається обраним Президентом Азербайджанської Республіки.

V. Якщо ведення військових операцій в умовах війни не дозволяє провести вибори Президента Азербайджанської Республіки, то термін повноважень Президента Азербайджанської Республіки продовжується до закінчення військових операцій. Рішення про це ухвалюється Конституційним судом Азербайджанської Республіки на підставі звернення державного органу, що забезпечує проведення виборів (референдуму).

VI. Порядок застосування цієї статті встановлюється законом.

Стаття 102. Підсумки виборів Президента Азербайджанської Республіки

Підсумки виборів Президента Азербайджанської Республіки офіційно оголошуються Конституційним Судом Азербайджанської Республіки протягом 14 днів після голосування.

Стаття 103. Присяга особи, обраної Президентом Азербайджанської Республіки

I. Особа, обрана Президентом Азербайджанської Республіки, протягом 3 днів, починаючи з дня оголошення підсумків виборів Президента Азербайджанської Республіки, у присутності суддів Конституційного Суду Азербайджанської Республіки приносить таку присягу: «Клянуся при здійсненні повноважень Президента Азербайджанської Республіки дотримуватися Конституції Азербайджанської Республіки, захищати народ».

II. Президент Азербайджанської Республіки вважається таким, що приступив до виконання своїх повноважень з дня складання присяги.

Стаття 103¹. Віце-президенти Азербайджанської Республіки

I. Перший віце-президент та віце-президенти Азербайджанської Республіки призначаються на посаду та звільняються з посади Президентом Азербайджанської Республіки.

II. На посаду віце-президента Азербайджанської Республіки призначається громадянин Азербайджанської Республіки, який має виборче право, з вищою освітою, що не має зобов'язань перед іншими державами.

Стаття 104. Стійка нездатність Президента Азербайджанської Республіки виконувати свої повноваження

I. Президент Азербайджанської Республіки при виході у відставку, повній втраті, за станом здоров'я, здатності виконувати свої повноваження, звільненні з посади у випадках та в порядку, передбачених цією Конституцією, вважається таким, що достроково пішов з посади.

II. При виході у відставку Президента Азербайджанської Республіки його заява про відставку подається до Конституційного Суду Азербайджанської Республіки. Конституційний Суд

Азербайджанської Республіки, переконавшись, що Президент Азербайджанської Республіки особисто подав заяву про відставку, ухвалює рішення про прийняття відставки Президента Азербайджанської Республіки. З цього моменту Президент Азербайджанської Республіки вважається таким, що пішов з посади у зв'язку з відставкою.

III. При поданні повідомлення про повну втрату Президентом Азербайджанської Республіки, за станом здоров'я, здатності виконувати свої повноваження, Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки звертається до Конституційного Суду Азербайджанської Республіки для з'ясування цього факту. Конституційний Суд Азербайджанської Республіки ухвалює рішення з цього питання більшістю у 6 голосів суддів. Якщо Конституційний Суд Азербайджанської Республіки не підтвердить цей факт, питання вважається вичерпаним.

Стаття 105. Виконання повноважень Президента Азербайджанської Республіки під час його звільнення з посади

I. При достроковому залишенні Президента Азербайджанської Республіки з посади протягом 60 днів проводяться позачергові вибори Президента Азербайджанської Республіки. І тут до обрання нового Президента Азербайджанської Республіки повноваження Президента Азербайджанської Республіки виконує Перший віце-президент Азербайджанської Республіки.

II. Якщо протягом цього терміну виконуючий повноваження Президента Азербайджанської Республіки – Перший віце-президент Азербайджанської Республіки йде у відставку, повністю втрачає здатність, за станом здоров'я, виконувати свої повноваження, то в установленій Президентом Азербайджанської Республіки послідовності, віце-президент Азербайджанської Республіки вважається наділений статусом Першого віце-президента.

III. У разі неможливості виконання Першим віце-президентом Азербайджанської Республіки повноважень Президента Азербайджанської Республіки з причин, зазначених у частині II цієї статті, повноваження Президента Азербайджанської Республіки виконує Прем'єр-міністр Азербайджанської Республіки.

IV. У разі неможливості виконання Прем'єр-міністром Азербайджанської Республіки повноважень Президента Азербайджанської Республіки з причин, зазначених у другій частині цієї статті, повноваження Президента Азербайджанської Республіки виконує голова Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки. У разі неможливості виконання з тих самих причин головою Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки повноважень Президента Азербайджанської Республіки, Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки приймає постанову про виконання повноважень Президента Азербайджанської Республіки іншою посадовою особою.

Стаття 106. Недоторканність Президента Азербайджанської Республіки

Президент Азербайджанської Республіки має право недоторканності. Честь та гідність Президента Азербайджанської Республіки охороняються законом.

Стаття 106¹. Недоторканність віце-президентів Азербайджанської Республіки

I. Протягом терміну повноважень особистість віце-президента Азербайджанської Республіки є недоторканою.

II. Віце-президент Азербайджанської Республіки не може бути затриманий, притягнутий до кримінальної відповідальності, крім випадків затримання на місці злочину, до нього не можуть бути застосовані, в судовому порядку, заходи адміністративного стягнення, він не може бути обшукуваний або підданий особистому огляду.

III. Віце-президент Азербайджанської Республіки може бути затриманий, якщо його спіймають на місці злочину. У цьому випадку орган, що його затримав, повинен негайно повідомити про це генерального прокурора Азербайджанської Республіки.

IV. Недоторканність віце-президента Азербайджанської Республіки може бути припинена лише Президентом Азербайджанської Республіки виходячи з подання генерального прокурора Азербайджанської Республіки.

Стаття 107. Відмова від посади Президента Азербайджанської Республіки

I. Питання про звільнення Президента Азербайджанської Республіки з посади під час скоєння Президентом Азербайджанської Республіки тяжкого злочину може бути висунуто перед Міллі Меджлісом Азербайджанської Республіки з ініціативи Конституційного Суду Азербайджанської Республіки виходячи з наданого протягом 30 днів висновку Верховного Суду Азербайджанської Республіки.

II. Президент Азербайджанської Республіки може бути звільнений з посади рішенням Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки, прийнятим більшістю у 95 голосів депутатів. Це рішення підписується головою Конституційного Суду Азербайджанської Республіки. Якщо протягом одного тижня Конституційний Суд Азербайджанської Республіки не виступить за підписання цього рішення, воно не набирає чинності.

III. Рішення про звільнення Президента Азербайджанської Республіки з посади має бути прийняте протягом 2 місяців з дня звернення Конституційного Суду Азербайджанської Республіки до Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки. Якщо протягом цього терміну зазначене рішення не буде ухвалено, то висунуте проти Президента Азербайджанської Республіки звинувачення вважається відхиленим.

Стаття 108. Забезпечення Президента Азербайджанської Республіки

I. Забезпечення Президента Азербайджанської Республіки та його сім'ї здійснюється за рахунок держави. Безпека Президента Азербайджанської Республіки та його сім'ї забезпечується спеціальними службами охорони.

II. Порядок забезпечення особи, яка раніше обиралася Президентом Азербайджанської Республіки, встановлюється Конституційним законом.

Стаття 108¹. Забезпечення Першого віце-президента Азербайджанської Республіки

Забезпечення Першого віце-президента Азербайджанської Республіки та його сім'ї здійснюється за рахунок держави. Безпека Першого віце-президента Азербайджанської Республіки та його сім'ї забезпечується спеціальними службами охорони.

Стаття 109. Повноваження Президента Азербайджанської Республіки

Президент Азербайджанської Республіки:

- 1) призначає вибори до Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки;
- 2) подає на затвердження Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки державний бюджет Азербайджанської Республіки;
- 3) затверджує державні економічні та соціальні програми;
- 4) призначає, за згодою Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки, Прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки; звільняє з посади Прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки;
- 5) призначає на посаду та звільняє з посади членів Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки; у необхідних випадках головує на засіданнях Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки;
- 6) приймає рішення про відставку Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки;
- 7) формує центральні та місцеві органи виконавчої влади в межах видатків, передбачених для виконавчої влади державним бюджетом Азербайджанської Республіки;
- 8) скасовує постанови та розпорядження Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки та Кабінету Міністрів Нахічеванської Автономної Республіки, акти центральних та місцевих органів виконавчої влади;
- 9) вносить подання до Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки про призначення на посаду суддів Конституційного Суду Азербайджанської Республіки, Верховного Суду Азербайджанської Республіки та апеляційних судів Азербайджанської Республіки; призначає суддів інших судів Азербайджанської Республіки; за згодою Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки призначає та звільняє з посади Генерального прокурора Азербайджанської Республіки;
- 10) вносить подання до Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки про призначення на посаду та звільнення з посади членів Правління Центрального банку Азербайджанської Республіки; у складі членів Правління Центрального банку Азербайджанської Республіки призначає голову Центрального банку Азербайджанської Республіки;
- 11) подає на затвердження Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки військову доктрину Азербайджанської Республіки;
- 12) призначає на посаду та звільняє з посади вищий командний склад Збройних Сил Азербайджанської Республіки;
- 13) формує Адміністрацію Президента Азербайджанської Республіки та призначає її керівника;
- 14) вносить подання до Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки про обрання Уповноваженого з прав людини Азербайджанської Республіки;
- 15) вносить подання до Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки про заснування дипломатичних представництв Азербайджанської Республіки в іноземних державах та при міжнародних організаціях, призначає та відкликає дипломатичних представників Азербайджанської Республіки в іноземних державах та при міжнародних організаціях;
- 16) приймає вірчі та відкличні грамоти дипломатичних представників іноземних держав;
- 17) укладає міжурядові міжнародні договори, представляє в Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки для ратифікації та денонсації міждержавні та міжурядові договори, що передбачають норми, відмінні від законів Азербайджанської Республіки; підписує ратифікаційні грамоти;
- 18) призначає референдум;

- 19) підписує та видає закони;
- 20) вирішує питання громадянства;
- 21) вирішує питання щодо надання політичного притулку;
- 22) здійснює помилування;
- 23) нагороджує державними нагородами;
- 24) присвоює вищі військові та вищі спеціальні звання;
- 25) оголошує загальну або часткову мобілізацію, а також звільняє скликаних за мобілізацією;
- 26) приймає рішення про призив громадян Азербайджанської Республіки на строкову військову службу та про звільнення до запасу військовослужбовців строкової військової служби;
- 27) створює Раду Безпеки Азербайджанської Республіки;
- 28) вносить подання до Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки про надання згоди на залучення Збройних Сил Азербайджанської Республіки до виконання завдань, не пов'язаних з їх призначенням;
- 29) оголошує надзвичайний та військовий стан;
- 30) за згодою Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки оголошує війну та укладає мир;
- 31) створює спеціальні служби охорони у межах видатків, передбачених для цих цілей державним бюджетом Азербайджанської Республіки;
- 32) у виконавчому порядку вирішує інші питання, не віднесені цією Конституцією до ведення Міллі Меджлісу та судових органів Азербайджанської Республіки.

Стаття 110. Підписання законів

I. Президент Азербайджанської Республіки підписує закони протягом 56 днів із дня їх подання. Якщо закон викликає заперечення Президента Азербайджанської Республіки, то він, не підписавши закон, у зазначений термін, може повернути його разом зі своїми запереченнями до Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки.

II. Якщо Президент Азербайджанської Республіки не підпише конституційні закони, то вони не набувають чинності. Якщо Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки знову прийме більшістю у 95 голосів закони, прийняті раніше більшістю у 83 голоси, і більшістю у 83 голоси закони, прийняті раніше більшістю у 63 голоси, то ці закони набирають чинності після повторного голосування.

Стаття 110¹. Делегування права укладати міждержавні та міжурядові міжнародні договори

Президент Азербайджанської Республіки може делегувати право укладання міждержавних та міжурядових міжнародних договорів віце-президенту, членам Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки та визначеним Президентом Азербайджанської Республіки іншим особам.

Стаття 111. Оголошення воєнного стану

За фактичної окупації певної частини території Азербайджанської Республіки, оголошенні іноземною державою або іноземними державами війни Азербайджанській Республіці, виникненні реальної небезпеки збройного нападу на Азербайджанську Республіку, блокаді території Азербайджанської Республіки, а також за наявності реальної загрози такої блокади, Президент Азербайджанської Республіки оголошує на всій території Азербайджанської Республіки чи в окремих її місцевостях воєнний стан і протягом 24 годин подає прийнятий ним відповідний указ на затвердження Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки.

Стаття 112. Запровадження надзвичайного стану

При стихійних лихах, епідеміях, епізоотіях, великих екологічних та інших катастрофах, а також вчиненні дій, спрямованих на порушення територіальної цілісності Азербайджанської Республіки, заколоті проти держави або державному перевороту, при масових заворушеннях, що супроводжуються насильством, при виникненні інших конфліктів, що створюють загрозу життю та безпеці громадян або для нормальної діяльності державних інститутів, Президент Азербайджанської Республіки запроваджує в окремих місцевостях Азербайджанської Республіки надзвичайний стан та протягом 24 годин подає прийнятий ним відповідний указ на затвердження Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки.

Стаття 113. Акти Президента Азербайджанської Республіки

I. При встановлення загальних правил Президент Азербайджанської Республіки видає укази, а з інших питань – розпорядження.

II. Укази та розпорядження Президента Азербайджанської Республіки набирають чинності з дня їх опублікування, якщо у них не передбачено інше.

Стаття 114. Статус Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки

I. З метою організації здійснення виконавчих повноважень Президент Азербайджанської Республіки створює Кабінет Міністрів Азербайджанської Республіки.

II. Кабінет Міністрів Азербайджанської Республіки є вищим виконавчим органом Президента Азербайджанської Республіки.

III. Кабінет Міністрів Азербайджанської Республіки підпорядковується Президенту Азербайджанської Республіки та йому підзвітний.

IV. Порядок діяльності Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки визначається Президентом Азербайджанської Республіки.

Стаття 115. Склад Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки

До складу Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки входять Прем'єр-міністр Азербайджанської Республіки, його заступники, міністри та інші керівники центральних органів виконавчої влади.

Стаття 116. Відставка Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки

У день вступу на посаду та початку виконання своїх повноважень новообраного Президента Азербайджанської Республіки Кабінет Міністрів Азербайджанської Республіки подає у відставку.

Стаття 117. Засідання Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки

На засіданнях Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки зазвичай головує Прем'єр-міністр Азербайджанської Республіки.

Стаття 118. Порядок призначення Прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки

I. Прем'єр-міністр Азербайджанської Республіки призначається Президентом Азербайджанської Республіки за згодою Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки.

II. Пропозиція про кандидатуру Прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки вноситься на розгляд Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки Президентом Азербайджанської Республіки не пізніше одного місяця з дня вступу на посаду або не пізніше за двотижневий термін з дня відставки Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки.

III. Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки приймає рішення щодо кандидатури Прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки не пізніше одного тижня з дня подання цієї кандидатури. Якщо зазначений порядок буде порушено або тричі не буде надано згоду на призначення на посаду Прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки кандидатур, представлених Президентом Азербайджанської Республіки, то Президент Азербайджанської Республіки може призначити Прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки без згоди Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки.

Стаття 119. Повноваження Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки

Кабінет Міністрів Азербайджанської Республіки:

- розробляє та подає Президенту Азербайджанської Республіки проект державного бюджету Азербайджанської Республіки;
- забезпечує виконання державного бюджету Азербайджанської Республіки;
- забезпечує проведення фінансово-кредитної та грошової політики;
- забезпечує здійснення державних економічних програм;
- забезпечує здійснення державних соціальних програм;
- керує міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, скасовує їх акти;
- вирішує інші питання, віднесені президентом азербайджанської республіки до його відання.

Стаття 120. Акти Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки

I. При встановленні загальних правил Кабінет Міністрів Азербайджанської Республіки приймає постанови, а з інших питань – розпорядження.

II. Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки набирають чинності з дня їх опублікування, якщо не передбачено інше.

Стаття 121. Вимоги до кандидатур членів Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки

На посаду Прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки, заступника Прем'єр-міністра, міністра, керівника іншого центрального органу виконавчої влади призначається громадянин Азербайджанської Республіки, який має виборче право, з вищою освітою, який не має зобов'язань перед іншими державами.

Стаття 122. Вимоги до членів Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки

Прем'єр-міністр Азербайджанської Республіки, його заступники, міністри, керівники інших центральних органів виконавчої влади не можуть обіймати жодну іншу виборну або заміщувану шляхом призначення посаду, не можуть займатися підприємницькою, комерційною та іншою оплачуваною діяльністю, крім наукової, педагогічної та творчої, не можуть отримувати іншу винагороду, крім посадового окладу, а також коштів, що сплачуються за наукову, викладацьку та творчу діяльність.

Стаття 123. Недоторканність Прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки

I. Протягом строку повноважень особа Прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки є недоторканою.

II. Прем'єр-міністр Азербайджанської Республіки не може бути затриманий, притягнутий до кримінальної відповідальності, крім випадків затримання на місці злочину, до нього не можуть бути застосовані, в судовому порядку, заходи адміністративного стягнення, він не може бути обшуканий або підданий особистому огляду.

III. Прем'єр-міністр Азербайджанської Республіки може бути затриманий, якщо його спіймають на місці злочину. У цьому випадку орган, що його затримав, повинен негайно повідомити про це Генерального прокурора Азербайджанської Республіки.

IV. Недоторканність Прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки може бути припинена Президентом Азербайджанської Республіки лише на підставі подання Генерального прокурора Азербайджанської Республіки.

Стаття 124. Виконавча влада на місцях

I. Виконавчу владу на місцях здійснюють глави місцевої виконавчої влади.

II. Глави виконавчої влади призначаються на посаду та звільняються з посади Президентом Азербайджанської Республіки.

III. Повноваження виконавчої влади на місцях визначаються Президентом Азербайджанської Республіки.

Розділ VII. СУДОВА ВЛАДА

Стаття 125. Здійснення судової влади

I. Судову владу в Азербайджанській Республіці здійснюють через правосуддя лише суди.

II. Судову владу здійснюють Конституційний Суд Азербайджанської Республіки, Верховний Суд Азербайджанської Республіки, апеляційні суди Азербайджанської Республіки, загальні та спеціалізовані суди Азербайджанської Республіки.

III. Судова влада здійснюється шляхом конституційного, цивільного та кримінального судочинства та інших форм, передбачених законом.

IV. У кримінальному судочинстві беруть участь Прокуратура Азербайджанської Республіки та захист.

V. Судоустрій та порядок судочинства визначаються законом.

VI. Застосування не передбачених законом правових засобів з метою зміни повноважень судів та створення надзвичайних судів забороняються.

VII. Судочинство має забезпечувати встановлення істини.

Стаття 126. Вимоги до кандидатів у судді

I. Суддями можуть бути громадяни Азербайджанської Республіки, які мають виборче право, мають вищу юридичну освіту та стаж роботи з юридичної професії не менше 5 років.

II. Судді не можуть обіймати жодну іншу виборну або замішувану шляхом призначення посаду, не можуть займатися підприємницькою, комерційною та іншою оплачуваною діяльністю, крім наукової, педагогічної та творчої, не можуть займатися політичною діяльністю та перебувати в політичних партіях, не можуть отримувати іншу винагороду, окрім посадового окладу та коштів, що сплачуються за наукову, педагогічну та творчу діяльність.

Стаття 127. Незалежність суддів, основні засади та умови відправлення правосуддя

I. Судді незалежні, підпорядковуються лише Конституції та законам Азербайджанської Республіки, незмінні протягом строку своїх повноважень.

II. Судді розглядають справи неупереджено, справедливо, дотримуючись рівноправності сторін, на основі фактів та відповідно до закону.

III. Пряме чи опосередковане обмеження судочинства з будь-якого боку і з будь-якої причини, незаконний вплив, загроза та втручання неприпустимі.

IV. Правосуддя здійснюється на основі рівноправності громадян перед законом і судом.

V. Провадження справ в усіх судах проводиться гласно.

Слухання справи у закритому засіданні дозволяється лише у разі, якщо суд вважає, що відкрите провадження може спричинити розкриття державної, професійної чи комерційної таємниці, або встановлює, що є необхідність збереження таємниці особистого чи сімейного життя громадян.

VI. Не дозволяється заочне судочинство кримінальних справ, крім випадків, передбачених законом.

VII. Судочинство здійснюється на основі принципу змагальності.

VIII. На будь-якій стадії судочинства кожному гарантується право на захист.

IX. Правосуддя ґрунтується на презумпції невинуватості.

X. В Азербайджанській Республіці судочинство ведеться державною мовою Азербайджанської Республіки або мовою більшості населення даної місцевості. Особам, які беруть участь у справі, але

не володіють мовою, якою ведеться судочинство, забезпечується право повного ознайомлення з матеріалами справи, участь у судових діях через перекладача та право виступати в суді рідною мовою.

Стаття 128. Недоторканність суддів

I. Судді недоторканні.

II. Суддя може бути притягнутий до кримінальної відповідальності лише у передбаченому законом порядку.

III. Повноваження суддів можуть бути припинені лише відповідно до підстав та правил, передбачених у законі.

IV. При скоєнні суддями злочинів, Президент Азербайджанської Республіки, на основі висновку Верховного Суду Азербайджанської Республіки, може виступити перед Міллі Меджлісом Азербайджанської Республіки з ініціативою звільнення суддів з посади. Відповідний висновок Верховного Суду Азербайджанської Республіки має бути поданий Президенту Азербайджанської Республіки протягом 30 днів після внесення ним запиту.

V. Рішення про звільнення з посад суддів Конституційного Суду Азербайджанської Республіки, Верховного Суду Азербайджанської Республіки та апеляційних судів Азербайджанської Республіки приймається Міллі Меджлісом Азербайджанської Республіки більшістю у 83 голоси; рішення про звільнення з посад інших суддів приймається Міллі Меджлісом Азербайджанської Республіки більшістю в 63 голоси.

Стаття 129. Рішення суду та їх виконання

I. Суди виносять рішення від імені держави, виконання їх є обов'язковим.

II. Невиконання рішення суду тягне за собою встановлену законом відповідальність.

III. Рішення суду має ґрунтуватися на законі та доказах.

Стаття 130. Конституційний Суд Азербайджанської Республіки

I. Конституційний Суд Азербайджанської Республіки складається із 9 суддів.

II. Судді Конституційного Суду Азербайджанської Республіки призначаються Міллі Меджлісом Азербайджанської Республіки за поданням Президента Азербайджанської Республіки.

III. Конституційний Суд Азербайджанської Республіки на запит Президента Азербайджанської Республіки, Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки, Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки, Верховного Суду Азербайджанської Республіки, Прокуратури Азербайджанської Республіки, Алі Меджлісу Нахічеванської Автономної Республіки вирішує питання:

1) про відповідність законів Азербайджанської Республіки, указів та розпоряджень Президента Азербайджанської Республіки, постанов Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки, постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки, нормативних правових актів центральних органів виконавчої влади Азербайджанської Республіки Конституції Азербайджанської Республіки;

2) про відповідність указів Президента Азербайджанської Республіки, постанов Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки, нормативних правових актів центральних органів виконавчої влади законам Азербайджанської Республіки;

3) про відповідність постанов Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки та нормативних правових актів центральних органів виконавчої влади указам Президента Азербайджанської Республіки;

4) про відповідність у передбачених у законі випадках рішень Верховного Суду Азербайджанської Республіки Конституції та законам Азербайджанської Республіки;

5) про відповідність актів муніципалітетів Конституції Азербайджанської Республіки, законам Азербайджанської Республіки, указам Президента Азербайджанської Республіки, постановам Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки (у Нахічеванській Автономній Республіці – також Конституції та законам Нахічеванської Автономної Республіки та постановам Кабінету Міністрів);

6) про відповідність міждержавних договорів Азербайджанської Республіки, що не набули чинності, Конституції Азербайджанської Республіки; про відповідність міжурядових договорів Азербайджанської Республіки Конституції та законам Азербайджанської Республіки;

7) про відповідність Конституції та законів Нахічеванської Автономної Республіки, постанов Алі Меджлісу Нахічеванської Автономної Республіки, постанов Кабінету Міністрів Нахічеванської Автономної Республіки Конституції Азербайджанської Республіки; про відповідність законів Нахічеванської Автономної Республіки, постанов Кабінету Міністрів Нахічеванської Автономної Республіки законам Азербайджанської Республіки; про відповідність постанов Кабінету Міністрів Нахічеванської Автономної Республіки указам Президента Азербайджанської Республіки та постанов Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки;

8) про вирішення спорів, пов'язаних із розмежуванням повноважень між законодавчою, виконавчою та судовою владою.

IV. Конституційний Суд Азербайджанської Республіки, за запитами Президента Азербайджанської Республіки, Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки, Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки, Верховного Суду Азербайджанської Республіки, Прокуратури Азербайджанської Республіки та Алі Меджлісу Нахічеванської Автономної Республіки, дає тлумачення Конституції та законів Азербайджанської Республіки.

V. Кожен має право, в установленому законом порядку, оскаржити до Конституційного Суду Азербайджанської Республіки нормативні акти органів законодавчої та виконавчої влади, акти муніципалітетів та судів, що порушують його права та свободи, для вирішення Конституційним Судом Азербайджанської Республіки питань, зазначених у пунктах 1-7 частини III цієї статті.

VI. Суди можуть, в установленому законами Азербайджанської Республіки порядку, звертатися до Конституційного Суду Азербайджанської Республіки про тлумачення Конституції та законів Азербайджанської Республіки з питань прав і свобод людини.

VII. Уповноважений з прав людини Азербайджанської Республіки має право, у зв'язку з нормативними актами органів законодавчої та виконавчої влади, актами муніципалітетів та судів, що порушують права і свободи людини, звернутися, в установленому законом порядку, до Конституційного Суду Азербайджанської Республіки із запитом для вирішення Конституційним Судом Азербайджанської Республіки питань, вказаних у пунктах 1-7 частини III цієї статті.

VIII. Конституційний Суд Азербайджанської Республіки здійснює й інші повноваження, передбачені цією Конституцією.

IX. Конституційний Суд Азербайджанської Республіки приймає рішення з питань, що належать до його відання. Рішення Конституційного Суду Азербайджанської Республіки мають обов'язкову силу по всій території Азербайджанської Республіки. Рішення Конституційного Суду Азербайджанської Республіки підлягають опублікуванню.

X. Закони та інші акти або їх окремі положення; міжурядові договори Азербайджанської Республіки втрачають чинність, а міждержавні договори Азербайджанської Республіки не набирають чинності у строк, встановлений рішенням Конституційного Суду Азербайджанської Республіки.

Стаття 131. Верховний Суд Азербайджанської Республіки

I. Верховний Суд Азербайджанської Республіки є найвищим судовим органом у цивільних, кримінальних та інших справах, віднесених до провадження загальних та спеціалізованих судів; він здійснює правосуддя у касаційному порядку; дає роз'яснення з питань судової практики.

II. Судді Верховного Суду Азербайджанської Республіки призначаються Міллі Меджлісом Азербайджанської Республіки за поданням Президента Азербайджанської Республіки.

III. Рішення Верховного суду Азербайджанської Республіки підлягають опублікуванню.

Стаття 132. Апеляційні суди Азербайджанської Республіки

I. Апеляційні суди Азербайджанської Республіки є судами вищої інстанції у справах, віднесених законом до їх відання.

II. Судді апеляційних судів Азербайджанської Республіки призначаються Міллі Меджлісом Азербайджанської Республіки за поданням Президента Азербайджанської Республіки.

Стаття 133. Прокуратура Азербайджанської Республіки

I. Прокуратура Азербайджанської Республіки здійснює, у передбаченому законом порядку та випадках, нагляд за виконанням та застосуванням законів; у передбачених законом випадках порушує кримінальні справи та веде слідство; підтримує у суді державне обвинувачення; порушує у суді позов; приносить протести на рішення суду.

II. Прокуратура Азербайджанської Республіки є єдиним централізованим органом, заснованим на підпорядкуванні територіальних та спеціалізованих прокурорів Генеральному прокурору Азербайджанської Республіки.

III. Генеральний прокурор Азербайджанської Республіки призначається на посаду та звільняється з посади Президентом Азербайджанської Республіки за погодженням з Міллі Меджлісом Азербайджанської Республіки.

IV. Заступники Генерального прокурора Азербайджанської Республіки, прокурори, які здійснюють керівництво спеціалізованими республіканськими прокуратурами, прокурор Нахічеванської Автономної Республіки призначаються на посаду та звільняються з посади Президентом Азербайджанської Республіки за поданням Генерального прокурора Азербайджанської Республіки.

V. Територіальні та спеціалізовані прокурори призначаються на посаду та звільняються з посади Генеральним прокурором Азербайджанської Республіки за погодженням з Президентом Азербайджанської Республіки.

Розділ VIII. НАХІЧЕВАНСЬКА АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА

Стаття 134. Статус Нахчіванської Автономної Республіки

I. Нахичеванська Автономна Республіка є автономною державою у складі Азербайджанської Республіки.

II. Статус Нахичеванської Автономної Республіки визначається цією Конституцією.

III. Нахичеванська Автономна Республіка є невід'ємною складовою Азербайджанської Республіки.

IV. Конституція та закони Азербайджанської Республіки, укази Президента Азербайджанської Республіки та постанови Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки мають обов'язкову чинність на території Нахичеванської Автономної Республіки.

V. Конституція та закони Нахичеванської Автономної Республіки, прийняті Алі Меджлісом Нахичеванської Автономної Республіки, не повинні суперечити, відповідно, Конституції та законам Азербайджанської Республіки; постанови, прийняті Кабінетом Міністрів Нахичеванської Автономної Республіки – Конституції та законам Азербайджанської Республіки, указам Президента Азербайджанської Республіки та постановам Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки.

VI. Конституція Нахичеванської Автономної Республіки подається в Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки Президентом Азербайджанської Республіки та затверджується конституційним законом. Республіки.

Стаття 135. Розподіл влади у Нахичеванській Автономній Республіці

I. Законодавчу владу в Нахичеванській Автономній Республіці здійснює Алі Меджліс Нахичеванської Автономної Республіки, виконавчу владу - Кабінет Міністрів Нахичеванської Автономної Республіки, судову владу - суди Нахичеванської Автономної Республіки.

II. Алі Меджліс Нахичеванської Автономної Республіки самостійний у вирішенні питань, віднесених до його відання Конституцією та законами Азербайджанської Республіки; Кабінет Міністрів Нахичеванської Автономної Республіки самостійний у вирішенні питань, що віднесені до його відання Конституцією та законами Азербайджанської Республіки, указами Президента Азербайджанської Республіки; суди Нахичеванської Автономної Республіки самостійні у вирішенні питань, що віднесені до їх відання Конституцією та законами Азербайджанської Республіки.

Стаття 136. Вища посадова особа Нахичеванської Автономної Республіки

Вищою посадовцем Нахичеванської Автономної Республіки є голова Алі Меджлісу Нахичеванської Автономної Республіки.

Стаття 137. Алі Меджліс Нахичеванської Автономної Республіки

I. Алі Меджліс Нахичеванської Автономної Республіки складається із 45 членів.

II. Термін повноважень Алі Меджлісу Нахичеванської Автономної Республіки становить 5 років.

III. Алі Меджліс Нахичеванської Автономної Республіки обирає голову Алі Меджлісу Нахичеванської Автономної Республіки та його заступників, організує постійні та інші комісії.

Стаття 138. Загальні правила, що встановлюються Алі Меджлісом Нахічеванської Автономної Республіки

I. Алі Меджліс Нахічеванської Автономної Республіки встановлює загальні правила з наступних питань:

- 1) вибори до Алі Меджліс Нахічеванської Автономної Республіки;
- 2) податки;
- 3) напрями економічного розвитку Нахічеванської Автономної Республіки;
- 4) соціальне забезпечення;
- 5) охорона довкілля;
- 6) туризм;
- 7) охорона здоров'я, наука, культура.

II. З питань, зазначених у цій статті, Алі Меджліс Нахічеванської Автономної Республіки ухвалює закони.

Стаття 139. Питання, які вирішує Алі Меджліс Нахічеванської Автономної Республіки

I. Алі Меджліс Нахічеванської Автономної Республіки вирішує такі питання:

- 1) організація роботи Алі Меджлісу Нахічеванської Автономної Республіки;
- 2) затвердження бюджету Нахічеванської Автономної Республіки;
- 3) затвердження економічних та соціальних програм Нахічеванської Автономної Республіки;
- 4) призначення на посаду та звільнення з посади Прем'єр-міністра Нахічеванської Автономної Республіки;
- 5) затвердження складу Кабінету Міністрів Нахічеванської Автономної Республіки;
- 6) довіру Кабінету Міністрів Нахічеванської Автономної Республіки.

II. З питань, зазначених у цій статті, Алі Меджліс Нахічеванської Автономної Республіки приймає постанови.

Стаття 140. Кабінет Міністрів Нахічеванської Автономної Республіки

I. Склад Кабінету Міністрів Нахічеванської Автономної Республіки затверджується Алі Меджлісом Нахічеванської Автономної Республіки на пропозицію Прем'єр-міністра Нахічеванської Автономної Республіки.

II. Прем'єр-міністр Нахічеванської Автономної Республіки призначається Алі Меджлісом Нахічеванської Автономної Республіки за поданням Президента Азербайджанської Республіки.

III. Кабінет Міністрів Нахічеванської Автономної Республіки:

- розробляє та представляє в Алі Меджліс Нахічеванської Автономної Республіки проект бюджету автономної республіки;
- виконує бюджет автономної республіки;
- забезпечує здійснення економічних програм автономної республіки;
- забезпечує здійснення соціальних програм автономної республіки;
- вирішує інші питання, що віднесені до його ведення Президентом Азербайджанської Республіки.

IV. Кабінет Міністрів Нахічеванської Автономної Республіки приймає постанови та розпорядження.

Стаття 141. Місцева виконавча влада у Нахічеванській Автономній Республіці

У Нахічеванській Автономній Республіці глави місцевої виконавчої влади призначаються Президентом Азербайджанської Республіки за поданням голови Алі Меджлісу Нахічеванської Автономної Республіки.

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ: МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Розділ IX. МУНІЦИПАЛІТЕТИ

Стаття 142. Організація самоврядування на місцях

- I. Місцеве самоврядування здійснюється муніципалітетами.
- II. Муніципалітети формуються з урахуванням виборів.
- III. Основи статусу муніципалітетів встановлюються цією Конституцією, а порядок виборів до муніципалітетів – законом.

Стаття 143. Організація роботи муніципалітетів

- I. Муніципалітети здійснюють свою діяльність у вигляді засідань постійних та інших комісій.
- II. Засідання муніципалітетів скликаються головою муніципалітету.

Стаття 144. Повноваження муніципалітетів

- I. На засіданнях муніципалітетів вирішуються такі питання:
 - 1) визнання повноважень членів муніципалітету; втрата ними повноважень та припинення їх повноважень у випадках, встановлених законом;
 - 2) затвердження регламенту муніципалітету;
 - 3) обрання голови муніципалітету та його заступників, формування постійних та інших комісій;
 - 4) встановлення місцевих податків та зборів;
 - 5) затвердження місцевого бюджету та звітів про його виконання;
 - 6) володіння, користування та розпорядження муніципальною власністю;

- 7) прийняття та виконання місцевих програм соціального захисту та соціального розвитку;
- 8) прийняття та виконання місцевих програм економічного розвитку;
- 9) прийняття та виконання місцевих екологічних програм.

II. Муніципалітетам можуть бути передані додаткові повноваження законодавчої та виконавчої влади. Для цих повноважень муніципалітетам мають бути виділені відповідні кошти. Здійснення таких повноважень контролюється, відповідно, законодавчою та виконавчою владою.

Стаття 145. Рішення муніципалітетів

- I. З питань, які розглядаються на засіданнях муніципалітету, приймаються рішення.
- II. Рішення муніципалітету приймаються простою більшістю голосів членів муніципалітету.
- III. Рішення, пов'язані з місцевими податками та зборами, приймаються більшістю у дві третини голосів членів муніципалітету.

Стаття 146. Гарантія самостійності муніципалітетів

- I. Муніципалітети незалежні при здійсненні своїх повноважень, що не виключає їхньої відповідальності перед громадянами, які проживають на їхній території. Випадки та порядок обрання членів муніципалітету, зупинення чи припинення їх повноважень, дострокового розпуску муніципалітетів встановлюються законом.
- II. Незалежне здійснення муніципалітетами своїх повноважень не може завдавати шкоди суверенітету Азербайджанської держави.
- III. Держава здійснює контроль за діяльністю муніципалітетів.
- IV. У випадках та порядку, встановлених законом, муніципалітети подають Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки звіт про свою діяльність.
- V. Гарантуються судовий захист муніципалітетів, відшкодування додаткових витрат, що виникли в результаті рішень державних органів.

Стаття 146¹. Відповідальність муніципалітетів

Муніципалітети, разом з муніципальними службовцями, несуть публічну відповідальність за шкоду, заподіяну правам і свободам людини внаслідок протизаконних дій та бездіяльності муніципальних службовців, та за порушення їх гарантій.

РОЗДІЛ П'ЯТИЙ: ПРАВО І ЗАКОН

Глава X. СИСТЕМА ЗАКОНОДАВСТВА

Стаття 147. Юридична сила Конституції Азербайджанської Республіки

- I. Конституція Азербайджанської Республіки має найвищу юридичну силу в Азербайджанській Республіці.
- II. Конституція Азербайджанської Республіки має пряму юридичну дію.

III. Конституція Азербайджанської Республіки є основою системи законодавства Азербайджанської Республіки.

Стаття 148. Акти, що входять до системи законодавства Азербайджанської Республіки

I. Система законодавства складається з наступних нормативних правових актів:

- 1) Конституція;
- 2) акти, ухвалені референдумом;
- 3) закони;
- 4) укази;
- 5) постанови Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки;
- 6) нормативні акти центральних органів виконавчої влади.

II. Міжнародні договори, учасницею яких є Азербайджанська Республіка, є невід'ємною складовою системи законодавства Азербайджанської Республіки.

III. У Нахічеванській Автономній Республіці юридичну чинність мають також Конституція і закони Нахічеванської Автономної Республіки, постанови Кабінету Міністрів Нахічеванської Автономної Республіки.

IV. Система законодавства Нахічеванської Автономної Республіки має відповідати системі законодавства Азербайджанської Республіки.

V. У межах своїх повноважень місцеві органи виконавчої влади можуть приймати акти нормативного характеру, які не суперечать актам, що входять до законодавства.

Стаття 149. Нормативні правові акти

I. Нормативні правові акти повинні ґрунтуватися на праві й справедливості (рівне ставлення до рівних інтересів).

II. Прийняті референдумом акти є обов'язковими для застосування й виконання всіма громадянами, законодавчою, виконавчою і судовою владою, юридичними особами та муніципалітетами тільки при їх опублікуванні.

III. Закони не повинні суперечити Конституції. Тільки опубліковані закони є обов'язковими для застосування й виконання всіма громадянами, законодавчою, виконавчою і судовою владою, юридичними особами та муніципалітетами.

IV. Укази Президента Азербайджанської Республіки не повинні суперечити Конституції та законам Азербайджанської Республіки. Тільки опубліковані укази є обов'язковими для застосування й виконання всіма громадянами, органами виконавчої влади, юридичними особами.

V. Постанови Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки не повинні суперечити Конституції, законам Азербайджанської Республіки та указам Президента Азербайджанської Республіки. Постанови Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки є обов'язковими для застосування й виконання громадянами, центральними і місцевими органами виконавчої влади, юридичними особами тільки при їх опублікуванні.

VI. Акти центральних органів виконавчої влади не мають суперечити Конституції, законам Азербайджанської Республіки, указам Президента Азербайджанської Республіки, постановам Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки.

VII. Нормативні правові акти, що покращують правове становище фізичних і юридичних осіб, що усувають або пом'якшують їхню правову відповідальність, мають зворотну силу. Інші нормативні правові акти зворотної сили не мають.

VIII. Нормативно-правові акти підлягають опублікуванню. Ніхто не може примушуватися до виконання (дотримання) неопублікованого нормативно-правового акту та притягуватися до відповідальності за невиконання такого акту. Порядок оприлюднення нормативно-правових актів встановлюється Конституційним законом.

Стаття 150. Акти муніципалітетів

I. Акти, прийняті муніципалітетами, повинні ґрунтуватися на праві й справедливості (рівне ставлення до рівних інтересів), не повинні суперечити Конституції та законам Азербайджанської Республіки, указам Президента Азербайджанської Республіки, постановам Кабінету Міністрів Азербайджанської Республіки (а в Нахічеванській Автономній Республіці – також конституції і законам Нахічеванської Автономної Республіки, постановам Кабінету Міністрів Нахічеванської Автономної Республіки).

II. Акт, прийнятий муніципалітетом, є обов'язковим для виконання громадянами, що живуть на його території, та юридичними особами, розташованими на ній.

Стаття 151. Юридична сила міжнародних актів

У разі виникнення суперечності між нормативними правовими актами, які входять у систему законодавства Азербайджанської Республіки (виключаючи Конституцію Азербайджанської Республіки та акти, прийняті шляхом референдуму), та міждержавними договорами, учасницею яких є Азербайджанська Республіка, застосовуються міжнародні договори.

Розділ XI. ЗМІНИ У КОНСТИТУЦІЇ АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Стаття 152. Порядок ухвалення змін до Конституції Азербайджанської Республіки

Зміни у тексті Конституції Азербайджанської Республіки можуть прийматись лише шляхом референдуму.

Стаття 153. Порядок внесення пропозицій щодо змін у тексті Конституції Азербайджанської Республіки

Якщо зміни в тексті Конституції Азербайджанської Республіки пропонують Міллі Меджліс Азербайджанської Республіки або Президент Азербайджанської Республіки, то, за запропонованими змінами, попередньо має бути отримано висновок Конституційного Суду Азербайджанської Республіки.

Стаття 154. Обмеження повноважень Конституційного Суду Азербайджанської Республіки

Конституційний Суд Азербайджанської Республіки не має права приймати рішення щодо змін у тексті Конституції Азербайджанської Республіки, прийнятої шляхом референдуму.

Стаття 155. Обмеження ініціативи щодо внесення пропозиції про зміни Конституції Азербайджанської Республіки

Не можуть виноситися на референдум пропозиції про зміну або скасування статей 1, 2, 6, 7, 8 і 21 цієї Конституції, про скасування прав і свобод людини і громадянина, передбачених у главі III цієї Конституції, або про їх обмеження в більшій мірі, ніж це передбачено в міжнародних договорах, учасницею яких є Азербайджанська.

Розділ XII. ДОДАТКИ В КОНСТИТУЦІЮ АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Стаття 156. Порядок ухвалення доповнень до Конституції Азербайджанської Республіки

I. Доповнення до Конституції Азербайджанської Республіки приймаються у вигляді конституційних законів у Міллі Меджлісі Азербайджанської Республіки більшістю 95 голосів.

II. Конституційні закони про доповнення до Конституції Азербайджанської Республіки ставляться на голосування у Міллі Меджлісі Азербайджанської Республіки двічі. Друге голосування проводиться за 6 місяців після першого голосування.

III. Конституційні закони про доповнення до Конституції Азербайджанської Республіки подаються як після першого, так і другого голосування Президенту Азербайджанської Республіки на підпис у порядку, передбаченому цією Конституцією для підписання законів.

IV. Конституційні закони про доповнення до Конституції Азербайджанської Республіки набувають чинності після підписання їх Президентом Азербайджанської Республіки після другого голосування.

V. Конституційні закони є невід'ємною частиною Конституції Азербайджанської Республіки і не повинні суперечити основному тексту Конституції Азербайджанської Республіки.

Стаття 157. Ініціатива внесення пропозиції щодо доповнення Конституції Азербайджанської Республіки

Пропозиції про доповнення Конституції Азербайджанської Республіки можуть бути внесені Президентом Азербайджанської Республіки або не менш як 63 депутатами Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки.

Стаття 158. Обмеження ініціативи щодо внесення пропозиції про доповнення Конституції Азербайджанської Республіки

Не можуть бути внесені пропозиції щодо доповнення Конституції Азербайджанської Республіки щодо положень, що містяться в розділі першій цієї Конституції.

ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Конституція Азербайджанської Республіки, прийнята референдумом, набирає чинності з дня її опублікування. З дня набрання чинності цією Конституцією втрачає чинність Конституція (Основний Закон) Азербайджанської Республіки, прийнята 21 квітня 1978 року.

2. Президент Азербайджанської Республіки, обраний до набуття чинності цією Конституцією Азербайджану, здійснює повноваження, віднесені цією Конституцією до відання Президента Азербайджанської Республіки.

3. Частина V статті 101 цієї Конституції поширюється на Президента Азербайджанської Республіки, обраного після ухвалення цієї Конституції.

4. Повноваження народних депутатів Азербайджанської Республіки та Міллі Меджлісу, створеного Верховною Радою Азербайджанської Республіки, закінчуються в день першого засідання новообраного Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки.

Перше засідання новообраного Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки проводиться через тиждень після обрання не менше 83 депутатів Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки. Перша сесія Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки триває до 31 травня 1996 року.

Стаття 85 Закону Азербайджанської Республіки «Про вибори до Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки», ухваленого 12 серпня 1995 року, діє до закінчення повноважень першого скликання Міллі Меджлісу Азербайджанської Республіки, обраного на основі зазначеного Закону.

5. Кабінет Міністрів Азербайджанської Республіки з дня набрання чинності цією Конституцією здійснює повноваження, встановлені цією Конституцією.

6. З дня набрання чинності цією Конституцією припиняються повноваження місцевих Рад народних депутатів Азербайджанської Республіки.

Повноваження, віднесені законодавством Азербайджанської Республіки до місцевих Рад народних депутатів Азербайджанської Республіки, здійснюються місцевими органами виконавчої влади.

7. Протягом двох років після набуття чинності цією Конституцією має бути прийнятий закон про місцеве самоврядування та проведені вибори до муніципалітетів.

8. Закони та інші нормативні правові акти, що діяли на території Азербайджанської Республіки до дня прийняття цієї Конституції, зберігають чинність у частині, що не суперечить цій Конституції.

9. Суди Азербайджанської Республіки, які діяли до набрання чинності цією Конституцією, здійснюють правосуддя відповідно до повноважень та принципів, встановлених цією Конституцією.

10. Протягом одного року з дня набрання чинності цією Конституцією має бути прийнято відповідне цією Конституцією законодавство Азербайджанської Республіки про статус суддів, судоустрій та судову реформу і повинні бути знову призначені судді Азербайджанської Республіки.

До прийняття зазначеного законодавства призначення на посаду та звільнення з посад суддів здійснюються на основі чинного, до набрання чинності цією Конституцією, законодавства.

11. Протягом одного року з дня набрання чинності цією Конституцією має бути ухвалено Закон Азербайджанської Республіки про Конституційний Суд Азербайджанської Республіки та створено Конституційний Суд Азербайджанської Республіки. До створення Конституційного Суду Азербайджанської Республіки передбачені цією Конституцією повноваження Конституційного Суду Азербайджанської Республіки не здійснюються. Питання, передбачене пунктом 7 частини III статті 130 цієї Конституції, вирішується Верховним Судом Азербайджанської Республіки.

12. Вищий Арбітражний Суд Азербайджанської Республіки з дня набрання чинності цією Конституцією називається Економічним Судом Азербайджанської Республіки та здійснює повноваження, визначені чинним законодавством.